

iz stranih medija

PLATNI SISTEM U AUSTRIJI

Platni sistem u Austriji, zemlji koja je smeštena u središtu Evrope, sastavni je deo evropske scene

www.i-financial.com - septembar 2008.

Ekonomija Austrije je tesno povezana sa ekonomijama drugih zemalja Evropske unije, posebno Nemačke. Ova zemlja ima veoma snažne ekonomske veze sa zemljama u Centralnoj, Istočnoj i Jugoistočnoj Evropi te joj je takva pozicija u regionu omogućila da postane atraktivno investiciono tržište.

Austrija je ušla u Evropsku ekonomsku i monetarnu uniju 1999. godine i bila je jedna od prvih zemalja koje su se odlučile za ulazak u Target2 RTGS sistem u novembru 2007. godine.

Centralna banka

Oesterreichische Nationalbank (OeNB) je centralna banka Republike Austrije i predstavlja sastavni deo evropskog sistema centralnih banaka (European System of Central Banks - ESCB) kao i euro-sistema (Eurosystem). Centralna banka daje svoj doprinos donošenju odluka o monetarnoj i ekonomskoj politici u Austriji i u Evrozoni. U skladu sa Saveznim zakonom o Nacionalnoj banci Austrije (1984. - Nationalbank Act - NBG), Centralna banka Austrije je akcionarsko društvo. Uzimajući u obzir status centralne banke, nju reguliše određeni broj posebnih odredbi Zakona o Centralnoj banci Austrije. Kapital Centralne banke Austrije iznosi EUR 12 miliona, pri

čemu je 70% u vlasništvu Savezne vlade dok je 30% u vlasništvu organizacija poslodavaca i zaposlenih, kao i banaka i osiguravajućih kompanija.

Platni sistem

Platni sistem u Austriji karakteriše razgranata mreža filijala banaka i šaltera pošte, kao i veliki

from foreign media

THE AUSTRIAN PAYMENTS SYSTEM

Located in the heart of Europe, Austria's payment system is an integral part of the European scene

www.i-financial.com - septembar 2008.

Austria's economy is closely tied to other European Union economies, particularly that of Germany. The country also has strong economic ties with nations in central, eastern and southeastern Europe and its position in the region has made it an attractive investment market.

In 1999, Austria entered the EU economic and monetary union and was among the first

countries to migrate to the Target2 real time gross settlement system in November 2007.

Central bank

The Oesterreichische Nationalbank (OeNB) is the central bank of the Republic of Austria and is an integral part of both the European System of Central Banks (ESCB) and the Eurosystem. The central bank contributes to monetary and economic policy decision making in Austria and in the euro area. In line with the Federal Act on the Oesterreichische Nationalbank (1984 Nationalbank Act - NBG), the OeNB is a stock corporation. Given its status as a central bank, it is, however, governed by a number of special provisions, as laid down in the Nationalbank Act. The OeNB's capital totals €12 million, 70 per cent of which is held by the federal government and 30 per cent of which is owned by the employer and employee organizations as well as banks and insurance corporations.

Payment system

Austria's payment system is characterized by an extensive network of bank branches and post offices and a large number of payment products. The payments infrastructure comprises uniform systems both for the

broj posebnih platnih proizvoda. Infrastruktura platnog sistema sadrži jednoobrazne sisteme za obradu platnih transakcija tradicionalnim instrumentima, kao što su kreditni transferi ili direktna zaduženja, i za sve veći broj načina elektronskog plaćanja.

Centralna banka Austrije aktivna je kod svake vrste unapređenja platnog sistema koji je od značaja za ekonomiju, posebno vodeći računa o pitanjima efikasnosti i sigurnosti. Centralna banka isto tako vodi Sistem za međubankarske transfere (Austrian Real-time interbank settlement - Artis). Za međubankarska plaćanja u ritejlu koja su regulisana na nivou EU, OeNB je direktan učesnik u sistemu Step2. Time je svakoj austrijskoj komercijalnoj banci omogućen pristup Step2 sistemu, kao indirektnom učesniku preko Centralne banke Austrije.

OeNB je razvila i vodi sistem Step.AT za kliring i netting domaćih plaćanja u ritejlu, koji je počeo da funkcioniše u julu 2007. godine. Ovo pruža alternativu tradicionalnom sistemu korespondentskog bankarskog poslovanja i austrijskim i regionalnim bankama obezbeđuje infrastrukturu u skladu sa SEPA.

Asocijacija za istraživanje saradnje u oblasti plaćanja

Research Association for Payment Cooperation (Stuzza) funkcioniše u istom svojstvu kao evropski Odbor za platni promet. U svojini je Centralne banke Austrije i najvećih poslovnih banaka u zemlji. Glavni zadatak mu je da razvija efikasne operativne pristupe za platne transakcije, kao i da postiže usaglašenost po pitanju zajedničkih standarda. Do sada realizovani projekti pokrili su logistiku poslovanja sa efektivom, elektronske potpise, mobilno bankarstvo, sisteme izvršenja velikih naloga za plaćanja kao i elektronsko bankarstvo. Stuzza takođe koordinira sve SEPA aktivnosti austrijskih banaka.

Artis

Artis je počeo svoj operativni rad kao austrijska komponenta Targeta. Komunikacija u okviru ovog sistema obavlja se preko SWIFT mreže. Aplikacija e-Konto omogućava

fleksibilan pristup Artis-u, kao i informacijama u vezi sa likvidnošću. Učesnici u ovom sistemu mogu pristupiti informacijama preko interneta uz uslov da poseduju certifikate o bezbednosti na serverima ili koriste Swift Net Browse i SwiftNet Interact. Učesnici takođe mogu da koriste e-Konto radi slanja platnih naloga Artis-u uz korišćenje elektronskog potpisa.

Banke licencirane u Austriji kao i one sa sedištem u evropskoj ekonomskoj zoni (učesnici na daljinu) mogu učestvovati u Artisu. Indirektno učešće je takođe dozvoljeno, ukoliko banke ovlaste neku drugu banku da upravlja njihovim računom.

Artis se bavi:

- nalogima za plaćanje od Centralne banke Austrije (operacije na novčanom tržištu, gotovinski platni promet, itd.)
- plaćanjima drugim sistemima velike vrednosti
- međubankarskim plaćanjima koja proizilaze iz novčanog tržišta i FX transakcija
- međubankarskim plaćanjima po nalogu klijenata u slučajevima kada se zahteva da saldiranje bude istog dana
- plaćanjima velike vrednosti

Ne postoje nikakva ograničenja po pitanju vrste ili veličine plaćanja koje može biti podneto Artis-u.

Kreditni rizik i rizik likvidnosti

Centralna banka Austrije ne preuzima nikakav rizik za neizvršena plaćanja jer se ona izvršavaju samo ukoliko tekući račun ima dovoljno pokriće ili ukoliko je učesnik u okviru dozvoljenog prekoračenja.

Ukoliko učesnik ima manjak likvidnih sredstava, na njegov zahtev biće mu odobren traženi iznos dnevnog kredita, uz uslov da je obezbedio odgovarajući kolateral na depo računu. Limit dnevnog kredita za učesnike određuje se na osnovu vrednosti prethodno deponovanog kolaterala kod Centralne banke Austrije. Učesnik se obaveštava da li je traženo prekoračenje limita odobreno ili odbijeno, i u slučaju pozitivnog odgovora, odmah se inicira obrada plaćanja koja čekaju na računu učesnika. Dozvoljeno prekoračenje važi samo do kraja dana.

processing of payment transactions with traditional instruments such as credit transfers or direct debits, and for the rapidly growing number of electronic payment media.

The OeNB has a say in all payment developments of relevance for the economy, with a particular focus on efficiency and security issues. The central bank also operates the Austrian Real-time Interbank Settlement (Artis) system for interbank transfers. For EU regulated interbank retail payments, the OeNB is a direct participant in the Step2 system. This enables any Austrian commercial bank to access Step2 as an indirect participant, via OeNB.

OeNB developed and operates a clearing and netting facility for domestic retail payments, Step. AT, which went live in July 2007. This offers an alternative to traditional correspondent banking and provides a Sepa compliant infrastructure for Austrian and regional banks.

The Research Association for Payment Cooperation

The Research Association for Payment Cooperation (Stuzza) acts in a similar capacity to the European Payments Council. Owned by OeNB and the country's large commercial banks, its main aim is to develop efficient operational approaches for payment transactions and to reach agreement on common standards. Projects to date have covered cash logistics, electronic signatures, mobile banking, large value payment systems and electronic banking. Stuzza also coordinates all of the Sepa activities of Austria's banks.

Artis

Artis began operations as the Austrian component of Target. Communication within the system is through the Swift network. The

The Oesterreichische Nationalbank (OeNB)

U toku 2005. godine prosečan dnevni broj transakcija Artis-a iznosio je 15.417, sa prosečnom dnevnom vrednošću od EUR 49,15 milijardi.

Platni promet u ritejlu

Većina plaćanja u ritejlu u Austriji izvršava se na bilateralnoj osnovi između kreditnih institucija. Platne transakcije se izvršavaju preko OeNB, najvećih austrijskih banaka ili banaka organizovanih unutar višeslojnih sektora pri centralnim institucijama (štedionice, poljoprivredne kreditne zadruge ili raiffeisen i industrijske kreditne zadruge ili volksbanken).

Međusektorska plaćanja se izvršavaju preko bilateralnih računa ili holdinga koji se vode kod trećih banaka. U višeslojnim sektorima centralne institucije su nadležne za ujednačavanje likvidnosti unutar i između sektora. Banke koje ne pripadaju ni jednom višeslojnom sektoru drže bilateralne obračunske račune. Po pravilu, veće institucije predstavljaju institucije kod kojih se otvaraju računi, dok manje institucije vode evidencije. Računi se vode kao računi kreditora (na njima su međubankarski depoziti za upravljanje plaćanjima i likvidnošću). Step.AT nudi multilateralni kliring i istovremeno

predstavlja alternativu postojećoj proceduri korespondentskog bankarskog poslovanja.

Sistemi saldiranja hartija od vrednosti

Organizovana trgovina gotovinom i derivatima u Austriji obavlja se na Bečkoj berzi, jedinoj austrijskoj berzi akcija i jednoj od najstarijih berzi na svetu. Bečka berza je nezavisno tržište za austrijske hartije od vrednosti, kao i za hartije od vrednosti Centralne i Istočne Evrope i njihovih odgovarajućih derivata.

CCP.Austria je centralni partner za sve berzanske transakcije i u vlasništvu je Bečke berze i austrijske Kontrolbank-e (OeKB). Ona garantuje za sve transakcije na novčanom tržištu, kao i na tržištu derivata i obezbeđuje kliring i druge usluge povezane sa kliringom za sve proizvode koji su predmet trgovine. Trgovina na berzi se obavlja preko Xetra kompjuterskog sistema za trgovinu.

CCP.A je odgovorna za kliring i saldiranje na svih pet tržišnih segmenata Bečke berze. Austrijska Kontrolbank predstavlja klirinšku banku za CCP.A i istovremeno je odgovorna za saldiranje naloga.

Na novčanom tržištu, CCP.A sprovodi kliring

e-Konto application provides flexible access to the Artis and liquidity information. Artis participants can access the information over the internet with server-based security certificates or via SwiftNet Browse and SwiftNet Interact. Participants can also use e-Konto to submit payment orders to Artis using an electronic signature.

Banks licensed in Austria and those based in the European Economic Area (as remote access participants) can participate in Artis. Indirect participation is also allowed, if banks assign the authority to operate their account to another banks.

Artis handles:

- OeNB payments (money market operations, cash transactions, etc.);
- Payments to other large-value systems;
- Interbank payments arising from money market and foreign exchange transactions;
- Interbank payments for customers if same day settlement is required;
- Payments of very large value.

There are no restrictions on the type or size of payment that can be submitted to Artis.

Credit and liquidity risk

The OeNB does not take any risk on failing payments, as payments are only executed if the current account has sufficient cover or if the participant is within its overdraft limit.

If a participant suffers a liquidity shortage, intraday credit up to the required amount is granted to the participant on request, provided that eligible collateral is supplied on the security deposit account. Participants' limit for intraday credit is set by the value of the collateral pre-deposited at the OeNB.

The participant is notified whether an overdraft has been granted or refused, with a positive response immediately initiating the processing of payments in the queue of the account concerned. The intraday credit granted is valid until the end of the day.

In 2005 the average daily volume of Artis transactions was 15,417, with an average daily value of €40.15 billion.

The retail payment system

The bulk of retail payments in Austria are processed on a bilateral basis between credit institutions. Payment transactions are effected through the OeNB, major Austrian banks or banks organised in multi-tier sectors with central institutions (savings banks, rural credit cooperatives, or reiffeisen and industrial credit cooperatives, which are called volksbanken.

Inter-sectoral payments are carried out through bilateral accounts or holdings with third-party banks. In the multi-tier sectors, the central institutions are in charge of intrasectoral and intersectoral liquidity equalisation. Banks not belonging to a multi-tier sector maintain bilateral settlement accounts. Usually, the larger institution acts as the account keeper, while the smaller institution keeps verification records. The accounts are conducted as creditor accounts (they carry interbank deposits for payments and liquidity management). Step.AT offers multilateral clearing and is an alternative to the existing correspondent banking procedure.

Securities settlement systems

In Austria, organised trading on the cash and derivatives markets takes place at the Vienna Stock Exchange (Wiener Börse), Austria's only stock exchange and one of the oldest in the world. Wiener Börse is an independent market for Austrian and central and eastern European securities and their corresponding derivative instruments.

CCP.Austria is a central counterparty for all exchange-traded transactions and is owned by Wiener Börse and Oesterreichische Kontrollbank (OeKB). It guarantees all transactions on the cash market, as well as on the derivatives market, and provides other clearing and clearing-related services for all exchange-tradable products. Trading on the bourse is via the Xetra screen-based trading system.

CCP.A is responsible for clearing and settlement on all five market segments of Wiener Börse. The OeKB acts as clearing bank for CCP.A and is responsible for the settlement of instructions.

On the cash market, CCP.A settles and clears

i saldiranje svih transakcija koje su zaključene u trgovini CCP hartijama od vrednosti na Bečkoj berzi. U svojoj funkciji centralnog partnera, ona preuzima rizik neizvršenja naloga kao i neurednosti u plaćanju. Saldiranje se vrši za sve učesnike isključivo elektronskim putem u okviru IT sistema za kliring i saldiranje hartija od vrednosti (Securities Information Clearing and Settlement system - Sics). Sics evidentira sve transakcije u jednom turnusu kliringa i saldiranja. Saldiraju se samo ona salda koja su rezultat nettinga. Ovaj proces pomaže da se minimizira broj transakcija kliringa i saldiranja i istovremeno obezbeđuje efikasan kliring po međunarodnim standardima.

Sistem postiže optimizaciju klirinških informacija za članice kliringa. Ove informacije su dostupne u formi dijalog boksa (veza sa Sics sistemom) neposredno nakon postupka izračunavanja (koji se obavlja gotovo u realnom vremenu). Uz to, moguće je takve podatke dobiti i prenosom fajlova u formi opisa nosioca podataka.

Transakcije sa fjučersima i opcijama na Bečkoj berzi se izvršavaju u OM Secur klirinškom sistemu. U toj funkciji neutralne klirinške kuće, CCP.A garantuje izvršenje transakcija derivata i zahteva od članica kliringa da polože tražene margine za sve pozicije. OM Secur je klirinški sistem u realnom vremenu koji je u potpunosti integrisan sa OM berzanskim sistemom preko Omnet networks mreže. Mreža deluje kao eksterna mreža koju koriste članovi u cilju ostvarenja pristupa berzanskim i klirinškim kućama putem odgovarajućih korisničkih uređaja. Informacija o prihvaćenim i izvršenim transakcijama dobija se u realnom

vremenu od samog tržišta preko Omnet-a i to za svaku transakciju pojedinačno.

Saldiranje

Oesterreichische Kontrollbank (OeKB) je istovremeno i austrijski centralni depozitar hartija od vrednosti. Sve hartije od vrednosti drže se u kolektivnim depoima što omogućava depozitarima da drže hartije od vrednosti različitih vlasnika u kolektivnom depou, bez potrebe da razvrstavaju hartije i da ih stavljaju u depoe formirane za svakog vlasnika ponaosob. Svi vlasnici određene kategorije hartija od vrednosti su istovremeno i suvlasnici u odnosu na svoje holdinge. Centralni registar hartija od vrednosti (CRHoV) obezbeđuje široku paletu usluga deponovanja i saldiranja.

Da bi neka institucija mogla da učestvuje u CRHoV neophodno je da bude vlasnik računa hartija od vrednosti koji se vodi kod CRHoV, što se ugovara sa CRHoV. Ovo uključuje: kreditne institucije, priznate investicione firme, članove domaćih berzi, zvanične brokere na berzi hartija od vrednosti, strane Centralne registre i strane klirinške institucije za hartije od vrednosti. CRHoV takođe može da prihvati druga pravna i fizička lica kao i partnerstva kao nosioce računa hartija od vrednosti.

CRHoV održava stalne veze sa jednim brojem evropskih centralnih registara uključujući Clearstream Banking (Frankfurt, Luksemburg), Euroclear Netherlands, SIS, Euroclear Bank i Monte Titoli.

*Prevod: Radmila Gaćeša,
Komercijalna banka ad Beograd*

all exchange transactions concluded in trading in CCP-eligible securities on Wiener Börse. In its function as the central counterparty, it assumes the risks of non-performance and default for all trades. Settlement is effected entirely electronically through the Securities Information Clearing and Settlement (Sics) system. Sics records all trades of a clearing and settlement period. Only those balances that result from this netting are settled. This process helps to minimise the number of clearing and settlement transactions, and ensures efficient clearing up to international standards.

The system optimises the clearing information provided to clearing members. This information is made available in a structured manner in the dialogue box (connection to Sics) directly after the settlement calculation process (which takes place almost in real time). Additionally, it is possible to receive the data via file transfer in the data carrier description.

Futures and options transactions on Wiener Börse are settled in the OM Secur clearing system. In its function as a neutral clearing house, CCP.A guarantees the performance of derivatives transactions and requires clearing members to deposit the required margins for all positions. OM Secur is a real-time clearing system that is fully integrated with the OM exchange system via the Omnet network. The network acts as the external network used by members to access the exchange and clearing house via the respective user

devices. Information on accepted and matched trades is received over Omnet in real time on a transaction basis from the marketplace system.

Settlement

The OeKB is also Austria's central securities depository (CSD). All securities are held in collective safe custody, which enables the depository to hold the securities of different owners in collective safe custody without the need to segregate the securities and put them into separate safe custody for each owner. All holders of a certain category of securities are co-owners in relation to their holdings. The CSD provides a broad range of custody and settlement services.

In order to participate in the CSD, an institution must be a CSD securities account holder, a status that is agreed with the CSD. These include credit institutions, recognised investment firms, members of domestic stock exchanges, official brokers on the securities exchange, foreign CSDs and securities clearing institutions. The CSD may also accept other legal or physical persons and partnerships as holders of securities accounts.

The CSD maintains links with a number of European CSDs including Clearstream Banking (Frankfurt, Luxembourg), Euroclear Netherlands, SIS, Euroclear Bank and Monte Titoli.

